Súd:	Krajský súd Košice
Spisová značka:	9Co/223/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7122204832
Dátum vydania rozhodnutia:	07. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Dana Popovičová
ECLI:	ECLI:SK:KSKE:2024:7122204832.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Popovičovej a členiek senátu JUDr. Gizely Majerčák a JUDr. Aleny Mikovej v spore žalobcu: A. B. C., nar. X.X.XXXX, bytom v D., E. X, zastúpeného Hrčka – Sabó s.r.o., so sídlom v Sečovciach, Obchodná 187/6 proti žalovanej: Slovenská republika, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra SR, so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, o náhradu škody, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Mestského súdu Košice zo dňa 7.9.2023 č.k. 40C/26/2022-194 takto

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok vo vyhovujúcom výroku I., ktorým bola žalovaná zaviazaná zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 7.000,00 eur a v súvisiacom výroku V. o trovách konania.

Žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanej v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Mestský súd Košice (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom uvedenom v záhlaví tohto rozhodnutia výrokom I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 7.000,00 eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi majetkovú ujmu vo výške 8.971,10 eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom III. konanie v časti o zaplatenie majetkovej ujmy vo výške 1.695,99 eur zastavil. V prevyšujúcej časti výrokom IV. žalobu zamietol. Výrokom V. priznal žalobcovi náhradu trov konania čo do nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 100 % voči žalovanej z priznanej sumy. Výrokom VI. priznal žalobcovi náhradu trov konania čo do nároku na náhradu majetkovej ujmy v rozsahu 68 %.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanej zaplatenia 10.724,59 eur titulom majetkovej ujmy vzniknutej úhradou trov obhajoby v trestnom konaní a nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,00 eur. Žalobu založil na tvrdení, že uznesením vyšetrovateľa príslušného policajného zboru bolo voči nemu vznesené obvinenie za skutok právne kvalifikovaný ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby, príslušný prokurátor podal voči nemu obžalobu a súd v trestnom konaní ho spod obžaloby oslobodil, nakoľko skutok, za ktorý bol stíhaný, nie je trestným činom. V dôsledku nezákonného trestného stíhania mu vznikla majetková a nemajetková ujma, ktorej náhradu uplatnil voči žalovanej v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z.

3. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní a po právnom posúdení veci v zmysle § 1, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1 písm. e/, písm. m/, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, §16 ods. 4, § 17 ods. 1 až 4, § 18 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. a § 13 zák. č. 274/2017 Z.z. dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná.

4. Nakoľko žalobca zobral žalobu späť v časti o zaplatenie majetkovej ujmy vo výške 1.695,99 eur po začatí pojednávania a žalovaná so späťvzatím žaloby v tejto časti súhlasila, s poukazom na § 144, § 145 ods. 1, 2 a § 146 ods. 1 C.s.p. konanie v tejto časti zastavil.

5. Predmetom konania tak zostal nárok žalobcu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ktorým žalobca uplatňoval náhradu majetkovej ujmy vo výške 8.971,10 eur a nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,00 eur.

6. Súd prvej inštancie uzavrel, že v danom prípade boli naplnené všetky zákonom stanovené podmienky pre priznanie uplatnených nárokov. V konaní bolo preukázané podanie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku, adresovanej žalovanej a tiež, že žalobca podal sťažnosť voči uzneseniu o vznesení obvinenia.

7. Súd prvej inštancie konštatoval, že v danom prípade nebolo sporným vydanie nezákonného rozhodnutia o začatí trestného stíhania uznesením Okresného riaditeľstva policajného zboru v Košiciach zo dňa 11.2.2018 ČVS: ORP-143/2-VYS-KE-2018, ktorým bolo začaté trestné stíhanie žalobcu pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ a ods. 3 písm. d/ Trestného zákona zo skutku bližšie opísaného v tomto uznesení. Žalobca podal proti tomuto uzneseniu sťažnosť, ktorá bola uznesením Okresnej prokuratúry Košice II zo dňa 13.3.2018 č. 2PV32/18/8803/19 ako nedôvodná zamietnutá. Dňa 8.10.2018 podal prokurátor Okresnej prokuratúry Košice II na žalobcu obžalobu na Okresný súd Košice II pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ a ods. 3 písm. d/ Trestného zákona, štádium: dokonaný trestný čin. Okresný súd Košice II rozsudkom zo dňa 4.6.2021, sp. zn. 5T/73/2018 oslobodil žalobcu ako obžalovaného spod obžaloby prokurátorky Okresnej prokuratúry Košice II, sp. zn. 2PV32/18/8803 zo dňa 8.10.2018 pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) a ods. 3 písm. d/ Trestného zákona, nakoľko skutok nie je trestným činom. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že vo veci bol vydaný oslobodzujúci rozsudok dňa 11.6.2020, ktorý bol po napadnutí odvolaním okresným prokurátorom Krajským súdom v Košiciach zrušený a vrátený na ďalšie konanie súdu prvého stupňa. Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 25.11.2021, sp. zn. 8To/63/21 zamietol odvolanie prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Košice II, sp. zn. 5T/73/2018 zo dňa 4.6.2021. Žalobca listom zo dňa 20.1.2022 adresovaným Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky podaným na poštovú prepravu v zmysle potvrdenia na podacom lístku Slovenskej pošty, a.s. dňa 24.1.2022 požiadal Generálnu prokuratúru SR o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody vo výške 30.724,59 eur, z toho titulom trov obhajoby 10.724,59 eur a titulom nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,00 eur. Generálna prokuratúra SR listom zo dňa 16.5.2022 žiadosť o predbežné prerokovanie nárokov na náhradu nemajetkovej škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. ako nedôvodnú odmietla.

8. V súlade s ustálenou súdnou praxou konštatoval, že zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť, čím je splnená základná podmienky pre uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle § 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. V danom prípade bola naplnená aj ďalšia podmienka priznania nároku na náhradu škody, a to existencia samotnej škody, ktorú žalobca uplatnil titulom náhrady trov právneho zastúpenia, ktoré v súlade s ust. § 18 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z. zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, určenú ako tarifná odmena advokáta podľa osobitného právneho predpisu účinného v čase vykonania jednotlivých úkonov. V rámci trov právneho zastúpenia žalobca uplatnil tarifnú odmenu, režijný paušál a náhradu za stratu času. Po preskúmaní rozsahu vykonaných úkonov obhajoby, oboznámením sa s obsahom trestného spisu súd prvej inštancie uzavrel, že akceptujúc čiastočné späťvzatie žaloby, všetky sú vykonané v príčinnej súvislosti s uznesením o vznesení obvinenia a ďalšími rozhodnutiami, resp. postupom orgánov činných v trestnom konaní, nepochybne boli učinené v súvislosti s odvrátením nepriaznivých dôsledkov pre žalobcu v súlade s § 41 ods. 1 Trestného poriadku. Aplikujúc § 12 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z., vychádzajúc z výpočtového základu na účely výšky výpočtu tarifnej odmeny advokáta uzavrel, že žalobcovi patrí odmena za úkony právnych služieb podrobne opísaných v bode 47. odôvodnenia rozsudku, spolu vo výške 5.785,47 eur. Žalobcovi patrí aj nárok na náhradu za stratu času celkovo vo výške 1.497,98 eur a náhrada režijného paušálu v súlade s § 16 ods. 3 spomínanej vyhlášky spolu vo výške 192,47 eur. Trovy obhajoby tak celkovo činia 8.971,10 eur (7.475,92 eur + 20 % DPH). V danom prípade niet podľa názoru súdu prvej inštancie pochýb ani o tom, že medzi vznikom škody u žalobcu titulom trov obhajoby a nezákonným rozhodnutím je daná príčinná súvislosť. Ak by

nebol žalobca nedôvodne trestne stíhaný v dôsledku nezákonného rozhodnutia uznesením o vznesení obvinenia, neboli by mu vznikli náklady titulom trov obhajoby.

9. Preto výrokom II. uložil žalovanej povinnosť nahradiť žalobcovi majetkovú ujmu vo výške 8.971,10 eur.

10. Pri rozhodovaní o výške náhrady za nemajetkovú ujmu, uplatnenú vo výške 20.000,00 eur súd prvej inštancie vychádzal z toho, že vznik nemajetkovej ujmy je ťažko preukázateľný. Spravidla sa vyvodí vtedy, ak by akákoľvek osoba v rovnakom postavení mohla výkon verejnej moci (alebo jeho absenciu) a jeho následky vnímať úporne. Vznik nemajetkovej ujmy spravidla nie je možné preukazovať, pretože ide o stav mysle poškodenej osoby. V konaní sa obvykle zisťuje, či sú dané objektívne dôvody na to, aby sa konkrétna osoba mohla cítiť poškodenou.

11. Medzi objektívne okolnosti, pre ktoré by sa nielen žalobca, ale aj iná osoba v obdobnom postavení mohla cítiť dotknutá, patrí podľa názoru súdu povaha trestnej veci (zločin týrania blízkej a zverenej osoby), pri ktorej žalobcovi hrozila trestná sadzba – trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov a dĺžka trestného stíhania (3 roky a 9 mesiacov). V tej súvislosti súd poukázal na skutočnosť, že primárne vo veci rozhodol súd v trestnej veci tak, že žalobcu oslobodil v plnom rozsahu spod obžaloby, v dôsledku využitia práva prokurátora podať odvolanie však došlo k zrušeniu rozsudku a vydaniu opätovného oslobodzujúceho rozsudku a následnému podaniu odvolania prokurátorom, ktoré bolo odmietnuté. Tým došlo k predĺženiu trestného stíhania žalobcu viac ako o 2 roky.

12. Súd prvej inštancie nemal pochybnosti o dopade trestného stíhania do osobnostnej sféry žalobcu s ohľadom na uvedené objektívne okolnosti, jeho osobný, rodinný, pracovný a spoločenský život. K tomuto záveru dospel vyhodnotením výpovede žalobcu, ktorý potvrdil negatívne prežívanie trestného stíhania od samotného počiatku, kedy bez akéhokoľvek upozornenia a predchádzajúceho predvolania bol ráno zobudený za účelom výkonu domovej prehliadky, ktorá trvala do neskorých večerných hodín, o ktorej sa dozvedeli susedia a následne bol umiestnený v cele predbežného zadržania. Žalobca zle znášal šírenie informácií o jeho trestnom stíhaní, rodičia pochádzajú z malého mesta, kde sa informácia o trestnom stíhaní rozšírila z dôvodu, že v blízkosti bydliska rodičov žalobcu bývala bývalá manželka žalobcu, šírili sa o žalobcovi nepravdivé informácie, že mal ohrozovať manželku so zbraňou, čo dokonca netvrdila ani samotná manželka žalobcu. V dôsledku trestného stíhania došlo k narušeniu vzťahov s rodičmi, ktorých prestal navštevovať s takou frekvenciou ako predtým. Pociťoval pochybnosti rodičov, ktorí mali rešpekt voči orgánom činným v trestnom konaní a z dôvodu konfrontácie so spoluobyvateľmi rodičov. Trestné stíhanie negatívne ovplyvnilo aj žalobcovo pracovné prostredie, bola mu odňatá možnosť pracovať z domu z obavy zamestnávateľa o opätovné odňatie počítača políciou, prípadne potreby umožnenia prístupu, ako tomu bolo pri domovej prehliadke, v práci sa o ňom rozprávalo. Vzhľadom na to, že žalobca splnil predpoklady zaužívané u zamestnávateľa pre kariérny postup, k takému nedošlo, preto nemožno vylúčiť, že práve trestné stíhanie zabrzdilo jeho služobný postup. Negatívny dopad trestného stíhania potvrdili vo svojej výpovedi otec žalobcu, ktorý uviedol, že ako rodič sa nevedel spamätať z trestného stíhania syna a zmieriť sa s tým a svedok F. G. H., priateľ a spolupracovník žalobcu, ktorý potvrdil negatívny vplyv trestného stíhania na ich priateľský vzťah, keďže po získaní informácie o trestnom stíhaní žalobcu sa snažil od žalobcu dištancovať a až po vysvetlení situácie žalobcom obnovili svoje vzťahy.

13. Súd prvej inštancie uzavrel, že tieto zistené následky sú v príčinnej súvislosti s nezákonným trestným stíhaním, nakoľko bez rozhodnutia o vznesení obvinenia by tieto následky nenastali.

14. Uviedol, že priznaná náhrada neprevyšuje limit stanovený ust. § 17 ods.4 zák. č. 514/2003 Z.z. s ohľadom na § 13 zák. č. 274/2017 Z.z. a nepresahuje 50-násobok sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu.

15. Nakoniec súd ustálil, že nemajetkovú ujmu, ktorú žalobca utrpel nie je možné odstrániť inak, ako priznaním zadosťučinenia vo forme finančnej náhrady. Žalobcovi doposiaľ nikto neposkytol ani len morálne zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia. V demokratickom právnom štáte je neprípustné, aby nebolo priznané odškodnenie nemajetkovej ujmy osobe, voči ktorej sa viedlo takmer 4 roky trestné stíhanie, bola vystavená procesným úkonom zo strany orgánov činných v trestnom konaní ako osoba podozrivá, obvinená a následne obžalovaná z trestného činu, bola vystavená stresu, úzkosti, frustrácie

a neistote, keď trestné stíhanie sa skončilo oslobodzujúcim rozsudkom z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol žalobca stíhaný.

16. V rozhodnutí uviedol, že zohľadnil aj rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít (nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 754/2016-42 zo dňa 24.1.2017 a iné).

17. Vzhľadom na tieto úvahy priznal žalobcovi výrokom I. nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 7.000,00 eur, čo predstavuje cca 155,00 eur za jeden mesiac trvania trestného stíhania a v zostávajúcej časti žalobu zamietol.

18. V súlade s § 232 ods. 2,3 C.s.p. vyhovel návrhu žalovanej, aby bola zaviazaná na zaplatenie peňažného plnenia v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

19. O trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1, 2 C.s.p. v zmysle zásady úspechu v konaní.

20. Pokiaľ ide o náhradu majetkovej ujmy, žalobca sa pôvodne domáhal zaplatenia sumy 10.724,59 eur, úspešný bol čo do rozsahu 8.971,10 eur, t. j. 84 % a neúspešný v rozsahu 16 %, pomer úspechu a neúspechu tak činí 68 % (84 % úspech mínus 16 % neúspech), preto súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania, čo do nároku na náhradu majetkovej ujmy v rozsahu 68 %.

21. Odlišná situácia bola, pokiaľ súd rozhodoval o nároku na náhradu trov konania a nemajetkovej ujmy. Žalobca sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,00 eur, úspešný bol v rozsahu 7.000,00 eur. Aj keď žalobca nemal, čo do tohto nároku plný úspech, súd pokladal v tejto časti výsledok sporu za plný úspech. Žaloba bola opodstatnená čo do základu uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a výška tejto náhrady sa odvíjala len od súdom ustálenej sumy, preto priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania za náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 100 % voči žalovanej z priznanej sumy.

22. Proti tomuto rozsudku, a to (len) voči výroku I., ktorým bola žalovaná zaviazaná zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 7.000,00 eur a výroku V. o trovách konania v tejto časti nároku podala odvolanie žalovaná z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ C.s.p. a odvolaciemu súdu navrhla, aby rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil. Na zdôvodnenie odvolania uviedla, že žalobca v konaní nepreukázal príčinnú súvislosť medzi vplyvnom trestného stíhania na jeho pracovné prostredie, že v dôsledku toho nedošlo k jeho povýšeniu a tiež že mu bola odňatá možnosť pracovať z domu. Nerealizovaný pracovný postup v dôsledku trestného stíhania je len domnienkou žalobcu, ničím nepodloženou. Ako konštatoval súd prvej inštancie nemožno vylúčiť, že trestné stíhanie zabrzdilo služobný postup žalobcu, avšak v konaní táto skutočnosť preukázaná nebola. Práve naopak, vo veci vypočutý svedok F. G. H. uviedol, že na stagnáciu kariérneho postupu mohlo mať vplyv trestné stíhanie, pričom rozhodovanie o povýšení závisí od nariadeného, ktoré závisí od viacerých faktorov. Nebolo preukázané ani odvrátenie sa rodinných príslušníkov a iných osôb blízkych žalobcovi počas jeho trestného stíhania. Súd nesprávne vyhodnotil výpoveď svedka F. G. H. v tom smere, že táto mala potvrdiť, že trestné stíhanie žalobcu malo negatívne ovplyvniť ich priateľský vzťah. Z výpovede tohto svedka práve naopak vyplynulo, že hneď po tom, ako sa dozvedel, že sa niečo stalo, sa snažil skontaktovať so žalobcom, aby mu vysvetlil, o čo ide. Bol to práve žalobca, ktorý s ním nekomunikoval a z tohto dôvodu sa snažil do toho nezamotať, neriešiť to, a teda sa od neho dištancovať. Po tom, ako mu žalobca vec objasnil, začali sa viac stretávať, a keďže ho poznal, tak mu veril. Trestné stíhanie preto podľa výpovede tohto svedka neovplyvnilo ich vzťah, nakoľko svedok sa sám snažil kontaktovať žalobcu. Z vykonaného dokazovania nevyplynulo, že by v dôsledku trestného stíhania došlo k odvráteniu sa rodinných príslušníkov od žalobcu, práve naopak z výpovede F. B. C., otca žalobcu vyplynulo, že jeho a jeho manželku trestné stíhanie šokovalo, nešlo im do hlavy, keďže sa nikdy nestretli s tým, že by sa ich syn správal zle voči manželke, on veril v synovu nevinu, ľutoval ho a pomáhal mu. Okolie nedokázalo pochopiť a vyjadrovali ľútosť, teda práve naopak, nie odcudzenie od žalobcu. Nemožno dávať na ťarchu žalovanej šírenie informácií o tom, že žalobca mal ohrozovať jeho manželku so zbraňou, nakoľko takéto skutočnosti nevyplynuli z trestného stíhania a žalovaná, resp. orgány činné v trestnom konaní nemajú žiaden vplyv na šírení nepodložených informácií medzi ľuďmi. Žiadna so žalobcom tvrdených skutočností, a teda, že sa jeho priateľské vzťahy v dôsledku trestného stíhanie značne naštrbili, že s ním jeho známi prerušili kontakty, že musel čeliť posmeškom okolia, že bol považovaný za agresora, že nedošlo k jeho povýšeniu sa nepotvrdili. Žalobca nepreukázal, že ním tvrdené nezákonné rozhodnutie

malo priamy a bezprostredný vplyv na ujmu mu vzniknutú a nepreukázal príčinnú súvislosť s negatívnymi následkami na jeho súkromný, osobný, rodinný a spoločenský život. Súd náležite nezohľadnil kritériá určovania výšky nemajetkovej ujmy podľa § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z. Súdom priznaná nemajetková ujma je nielen neprimeraná, ale je v rozpore s týmto ustanovením. Podľa § 12 ods. 3 veta prvá zák. č. 274/2017 Z.z. má žalovaná za to, že nie je možné porovnávať trestné stíhanie žalobcu so spôsobením smrti (s poukazom na ust. § 12 ods. 2 veta prvá zák. č. 274/2017 Z.z.) a ani neprirovnávať takéto trestné stíhanie k ujme osoby ako jedinej pozostalej obete násilného trestného činu, ktorá bola svojou výživou odkázaná na zomretého (§ 12 ods. 2 veta druhá spomínaného zákona). Súd mal postupovať podľa § 12 ods. 3 veta prvá zák. č. 274/2017 Z.z., z ktorého vyplýva, že žalobcovi mohla byť priznaná nemajetková ujma najviac vo výške 10-násobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo ku spáchaniu trestného činu. V roku 2018 suma mesačnej minimálnej mzdy bola 480 eur, preto najvyššia možná priznaná výška nemajetkovej ujmy činí 4.800 eur. V danom prípade nebola preukázaná existencia následkov takej intenzity, resp. takého charakteru, ktoré by bolo možné vyhodnotiť ako tak výnimočné okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie nemajetkovej ujmy nad zákonný limit.

23. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol potvrdiť rozsudok v napadnutom rozsahu ako vecne správny a uplatnil plnú náhradu trov odvolacieho konania. Stotožnil sa skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktoré považuje za správne. Je nepochopiteľné tvrdenie žalovanej, že trestné stíhanie za vymyslenú trestnú činnosť, kde žalobcovi hrozil trest odňatia slobody minimálne 7 rokov, by nemalo priamy a bezprostredný vplyv na ujmu mu vzniknutú. Samotná táto skutočnosť odôvodňuje negatívne následky na jeho súkromný, osobný, rodinný a spoločenský život.

24. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací prejednal odvolanie žalovanej bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) v rozsahu danom ust. § 379 a § 380 C.s.p. z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie nie je opodstatnené.

25. Rozsudok je v napadnutom vyhovujúcom výroku I. vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

26. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 7.8.2024 o 9.50 hod. v pojednávacej miestnosti č. d. 210, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 1.8.2024 na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 3 C.s.p.

27. Žalovaná namieta odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ C.s.p., teda že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

28. Odvolací súd po preskúmaní odvolania dospel k záveru, že namietané odvolacie dôvody nie sú naplnené.

29. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 C.s.p., z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver.

30. Správne, podrobné a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 C.s.p.).

31. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie dáva odpoveď na všetky argumenty uvádzané žalobcom v odvolaní. Žalovaná pritom uvádza skutočnosti, ktoré už boli uvedené pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite a správne vysporiadal pri rozhodovaní vo veci, preto odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

32. K dôvodom uvedeným v napadnutom rozsudku a k odvolacím námietkam odvolací súd dopĺňa nasledovné:

33. Odvolaním bol napadnutým (len) rozsudok v jeho vyhovujúcom výroku I., ktorým bola žalovaná zaviazaná zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 7.000,- eur a súvisiacom výroku o trovách konania, preto (len) tieto výroky sa stali predmetom odvolacieho prieskumu.

34. V danej veci súd prvej inštancie priznal žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 7.000,- eur z dôvodu nezákonného rozhodnutia vydaného orgánom verejnej moci v zmysle zák.č. 514/2003 Z.z.

35. Súd prvej inštancie, čo nakoniec nebolo spochybnené žalovanou v rámci odvolacej argumentácie dospel podľa názoru odvolacieho súdu k správnemu záveru, že v danom prípade boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy rozhodnutím o začatí trestného stíhania, nakoľko žalobca bol spod obžaloby oslobodený.

36. Žalovaná v odvolaní spochybnila výšku priznanej nemajetkovej ujmy v sume 7.000,- eur.

37. Vykonaným dokazovaním bol podľa názoru odvolacieho súdu preukázaný značný zásah do súkromného, osobného a pracovného života žalobcu ako osoby trestne stíhanej pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby, za ktorý žalobcovi hrozil trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov a trestné stíhanie trvalo 3 roky a 9 mesiacov. Podľa názoru odvolacieho súdu každé trestné stíhanie predstavuje významný zásah do súkromného a osobného života trestne stíhanej osoby. Súdna prax sa zjednotila v názore, že pri posudzovaní nároku na zadosťučinenie za nemajetkovú ujmu treba mať na zreteli, že vznik nemajetkovej ujmy spravidla nemožno dokazovať, pretože prakticky ide o stav poškodenej osoby, o utrpenie na tých nehmotných hodnotách, ktoré sa dotýkajú morálnej integrity poškodenej osoby, predovšetkým dôstojnosti, cti, dobrej povesti, ale aj iných hodnôt, ktoré sa spravidla premietajú vo vnútornom živote človeka, na súkromnom, rodinnom živote a pod. (napr. rozsudok NS ČR sp. zn. 30Cdo/3731/2011, uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/125/2019, 4Cdo/34/2018 a iné).

38. V danom prípade bolo vykonaným dokazovaním preukázané, že vedenie trestného stíhania negatívne ovplyvnilo osobný život žalobcu, keďže došlo k narušeniu jeho osobných, rodinných väzieb. Niet pochýb o tom, že samotné vedenie trestného stíhania voči žalobcovi vyvolalo pochybnosti jeho blízkych osôb o tom, či sa žalobca daného trestného činu dopustil, ale tiež obavy o to, akým spôsobom dôjde k ukončeniu trestného stíhania. V danom prípade o to intenzívnejšie boli tieto dopady, keďže poškodenou osobou mala byť osoba blízka. Ako uviedol sám odvolateľ v odvolaní niet pochýb o tom, čo vyplynulo aj z výpovede otca žalobcu – F. B. C., že jeho a jeho manželku trestné stíhanie žalobcu šokovalo, nešlo im do hlavy... Pre priznanie nároku nie je podľa názoru odvolacieho súdu významná samotná skutočnosť, či bolo preukázané odvrátenie sa rodinných príslušníkov alebo iných blízkych osôb od žalobcu počas trestného stíhania. Rovnako významnou v tomto smere nie je ani samotná skutočnosť, či vedenie trestného stíhania ovplyvnilo priateľský vzťah žalobcu a svedka F. G. H. a akým spôsobom, resp. ako túto situáciu (vedenie trestného stíhania voči žalobcovi) prežíval samotný svedok. Vedenie trestného stíhania jednoznačne zanechalo následky na psychike žalobcu, malo dopad na jeho osobnú a rodinnú pohodu, z čoho možno vyvodiť, že žalobca bol výrazne poškodený v osobnostnej sfére. Rovnako možno uzavrieť, že žalobca bol poškodený aj v pracovnej oblasti, rovnako ako v mieste bydliska a okruhu známych, ale aj v širšom okruhu osôb, predovšetkým vzhľadom na povahu trestnej činnosti, za ktorú bol žalobca trestne stíhaný z dôvodu šírenia informácie o jeho trestnom stíhaní, keďže žalobca ale aj jeho rodičia pochádzajú z malého mesta, kde sa táto informácia rozšírila. Násilie, najmä vo vzťahu k blízkej osobe je spravidla veľmi nepriateľsky spoločensky vnímané, je spojené s odcudzovaním stíhaného, preto aj z týchto dôvodov je potrebné považovať zásah za značne zvýšený.

39. Možno sa stotožniť s názorom odvolateľa o tom, že v danom prípade nebolo preukázané, že by vedenie trestného stíhania malo dopad na kariérny postup žalobcu, avšak samotná táto skutočnosť nemá vplyv na priznanú výšku finančného zadosťučinenia, ktorá bola ustálená po vykonanom dokazovaní.

40. Vychádzajúc z intenzity zásahu zisteného u žalobcu odvolací súd považuje ustálenú výšku nemajetkovej ujmy 7.000,- eur za primeranú.

41. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít ohľadne ustálenia výšky nemajetkovej ujmy (viď 3Cdo/19/2018, 7Cdo/100/2017, 4Cdo/171/2005, 6Mcdo/15/2012 a iné), ktorí uzavreli, že určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu; jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí. Treba, aby súdy v súvislosti s tým vzali do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napr. zák.č. 215/2006 Z.z. (tento zákon je v súčasnosti nahradený zák.č. 274/2017 Z.z. – poznámka odvolacieho súdu), v zmysle ktorého v prípade, že trestným činom bola spôsobená smrť, má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50-násobku minimálnej mzdy; pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násilia alebo sexuálneho zneužívania za spôsobenú morálnu škodu stanovuje zákon limit odškodnenia vo výške 10-násobku minimálnej mzdy. Súd sa preto musí zaoberať aj otázkami, v čom je nemajetková ujma v spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote poškodenej osoby spôsobená nezákonným rozhodnutím väčšia v porovnaní so smrteľným následkom trestného činu, resp. s morálnou škodou spôsobenou trestným činom znásilnenia, sexuálneho násilia alebo sexuálneho zneužívania. Tieto princípy nevylučujú vo výnimočných prípadoch priznať vyššiu náhradu nemajetkovej ujmy za predpokladu riadneho odôvodnenia zvýšenej závažnosti zásahu do právach poškodeného v dôsledku nezákonného rozhodnutia.

42. Odvolací súd v prejednávanej veci zastáva názor, že práve priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 7.000,00 eur (čo predstavuje 14,5-násobok minimálnej mzdy platnej ku dňu začatia trestného stíhania) predstavuje náhradu nielen primeranú s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti tohto individuálneho prípadu (povaha trestnej veci, dĺžka trestného stíhania, hrozba trestu odňatia slobody, okolnosti, za ktorých bolo začaté trestné stíhanie – domová prehliadka, zadržanie) s prihliadnutím na dopad nezákonného trestného stíhania do osobnostnej sféry poškodeného, do jeho súkromného, spoločenského, rodinného a pracovného života a najmä nenávratné negatívne následky na psychike poškodeného, ktoré doposiaľ pretrvávajú. Takto priznaná výška nemajetkovej ujmy zodpovedá všeobecnej predstave o spravodlivosti a slušnosti s prihliadnutím na skutočnosť, že žalobca bol rozhodnutím súdu oslobodený spod obžaloby.

43. Takto priznaná náhrada nemajetkovej ujmy zodpovedá aj obvyklej súdnej praxi, kedy v podobných prípadoch, keď trestné stíhanie bolo vedené voči obžalovaným za týranie zverenej osoby boli súdmi priznávané podobné náhrady (rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6Co/33/2003 priznaná náhrada 3.000,00 eur za vedenie trestného stíhania v rozmedzí jedného roka, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 6Co/10/2023 priznaná náhrada 4.000,00 eur za vedenie trestného stíhania 3,5 roka, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn. 9Co/115/2021 priznaná náhrada 4.140,00 eur za vedenie trestného stíhania v rozmedzí pol roka).

44. Na základe týchto úvah odvolací súd podľa § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku vrátane výroku o trovách konania ako vecne správny.

45. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že úspešnému žalobcovi priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnej žalovanej.

46. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie n i e j e prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).
Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).